

Datum 03 februari 2021
Status Definitief
Onze referentie 27000665

**Principeakkoord
instellingsaccreditatie en medezeggenschap**

Principeakkoord instellingsaccreditatie en medezeggenschap

Parallel aan het finaliseren van de Kamerbrief over instellingsaccreditatie, heeft het ministerie van OCW gesprekken gevoerd met de VSNU, de Vereniging Hogescholen en het ISO, over wat er concreet nodig is om het vertrouwen te geven dat de medezeggenschap klaar is voor invoering van instellingsaccreditatie (IA) per 2024, en in een stelsel met IA goed haar rol kan vervullen. Deze gesprekken hebben geleid tot onderliggend principeakkoord, met daarin concrete afspraken over de positionering en versterking van de medezeggenschap. De voorstellen dienen opgevat te worden in aanvulling op de keuzes die in de Kamerbrief over instellingsaccreditatie zijn opgenomen. Dat houdt in dat een bestuurlijk akkoord op deze voorstellen alleen wordt gesloten op de voorwaarde dat bovengenoemde partijen ook de inhoud van de te verzenden Kamerbrief kunnen onderschrijven en ondersteunen.

Deze voorstellen zijn door de VSNU, de Vereniging Hogescholen en het ISO voorgelegd aan hun achterban met als doel het mandaat vast te stellen om langs de kaders van onderhavig document het bestuurlijk overleg te voeren over de invoering van instellingsaccreditatie. De insteek is dat een bestuurlijk principeakkoord wordt gesloten over de randvoorwaarden voor invoering van IA, voor zover het de medezeggenschap betreft. Met het principeakkoord leggen de partijen zich erop toe om in de verdere uitwerking van IA te komen tot een meer precieze invulling die recht doet aan onderstaande afspraken en uitgangspunten en die de instemming heeft van alle bovengenoemde partijen.

De verdere invulling van onderstaande afspraken vormt een onderdeel van de uitwerking van het voorstel voor instellingsaccreditatie zoals opgenomen in de Kamerbrief. Alle in de Kamerbrief genoemde relevante partijen, waaronder de partijen bij dit principeakkoord, zullen dan ook bij de algehele uitwerking worden betrokken. Een separate paragraaf hierover is opgenomen in de Kamerbrief.

1. Versterken medezeggenschap

De medezeggenschap moet goed voorbereid zijn op wat er in een systeem met IA precies van haar verwacht wordt, en er moet doorlopend goede informatievoorziening en goede ondersteuning zijn binnen de instelling. **Elke instelling zorgt daarom voor tenminste een centraal aanspreekpunt** voor alle lagen van de medezeggenschap (dus ook opleidingscommissies), waar de medezeggenschap informatie kan halen, en om ondersteuning en uitleg kan vragen. Dit betreft een structureel, onafhankelijk aanspreekpunt voor ondersteuning van de medezeggenschap voor het borgen van de kwaliteitszorg, dat in aanloop naar de invoering wordt opgericht en ook na de invoering van IA in functie blijft.

Invoeren van IA vergt een cultuuromslag en een impuls, ook voor de medezeggenschap, om zich hierin te verdiepen en zich hierop voor te bereiden. Waardering voor de medezeggenschap vanuit de instelling is nodig, lidmaatschap van de medezeggenschap vergt immers een investering van de leden. **De instellingen dragen hieraan bij middels een reallocatie van middelen uit de lumpsum naar de medezeggenschap.** In beginsel worden vooral de opleidingscommissies hiermee versterkt. Deze reallocatie vindt plaats op basis van maatwerk, in die zin dat de instellingen met de medezeggenschap de behoefte in beeld brengen en rekening kunnen houden met de vraag of de huidige beschikbare budgetten voor de medezeggenschap worden uitgeput.

Er komt een **landelijk loket voor instellingsaccreditatie**, dat medezeggenschappers ondersteunt en stimuleert hun rol in een systeem met IA optimaal te vervullen. Een goede aansluiting van medewerkers van de medezeggenschap op het loket wordt vanuit de instelling gestimuleerd en waar nodig extra gefaciliteerd. Toegewerkt wordt naar één platform voor de medezeggenschap waarin bestaande loketten (kwaliteitsafspraken, opleidingscommissies, instellingsaccreditatie) worden verenigd. De coördinatie van het loket wordt belegd bij het ISO. OCW stelt hiervoor de middelen beschikbaar.

2. Inrichting opleidingsbeoordeling

Het gekozen systeem van instellingsaccreditatie gaat er van uit dat er altijd een opleidingsbeoordeling plaatsvindt door een panel van onafhankelijke en deskundige peers. Het relevante medezeggenschapsorgaan wordt betrokken bij het proces van samenstelling van deze panels, en heeft als sluitstuk adviesrecht op die samenstelling.

3. Extra waarborgen

Een visitatierapport van een opleiding bevat, zoals de ESG (standaard 2.6) voorschrijven, altijd een beschrijving van de gevolgde beoordelingsprocedure. **Het relevante medezeggenschapsorgaan (zo decentraal mogelijk) wordt in de gelegenheid gesteld om opmerkingen te plaatsen over de procedure.** Deze worden onverkort bijgevoegd bij het rapport.

Men hanteert het 'pas toe of leg uit'-principe: mochten geen opmerkingen van de medezeggenschap zijn opgenomen in het visitatierapport, dan dient in het rapport hiervoor een onderbouwde reden te worden opgenomen. Doordat de medezeggenschap expliciet ruimte wordt gegeven om opmerkingen te plaatsen over de procedure, wordt mogelijk gemaakt dat ook op een later moment nog de mate van betrokkenheid van de medezeggenschap geëvalueerd kan worden en indien nodig die betrokkenheid kan worden verbeterd of beter kan worden verankerd in procedures.

Net als in het huidige systeem van opleidingsaccreditatie blijft het met IA voor de medezeggenschap mogelijk om in het kader van een opleidingsvisitatie maar ook tussentijds, eventuele zorgen over de opleidingskwaliteit of over de betrokkenheid van de medezeggenschap bij de kwaliteitszorg van een opleiding kenbaar te maken. Zowel voor de centrale als de decentrale medezeggenschap is het belangrijk dat er heldere interne procedures zijn zodat men weet welke stappen er gezet kunnen worden zodat zorgen op een zorgvuldige manier worden geadresseerd. **Daarom maakt de instelling inzichtelijk welke escalatieprocedure(s) zij heeft ingericht voor de verschillende lagen van de medezeggenschap** om dergelijke zorgen te adresseren. Deze escalatieprocedure beschrijft onder meer hoe een dergelijk signaal vanuit de medezeggenschap wordt opgevolgd door degene bij wie het wordt aangekaart.

In een uiterst geval, wanneer de medezeggenschap er met de eigen bestuurders niet uitkomt en het volgen van de escalatieprocedure er niet toe leidt dat de zorg van de medezeggenschap wordt opgepakt binnen de instelling, blijft er de mogelijkheid van een **signaal vanuit de medezeggenschap naar de inspectie dan wel de NVAO**. Voor de vraag waar het signaal naartoe gaat wordt aangesloten bij de gebruikelijke bevoegdheidsverdeling tussen inspectie (wettelijk toezicht) en NVAO (opleidingskwaliteit).

Met de inspectie, de NVAO en de overige partijen in de klankbordgroep instellingsaccreditatie wordt de opvolging van de signaalfunctie in een systeem met IA verder uitgewerkt.

4. Vergelijkbaarheid van opleidingen

Onder andere studiekezers, studenten, werkgevers, en instellingen zelf hebben belang bij inzicht in de zwaartepunten en accenten waarmee vergelijkbare opleidingen zich van elkaar onderscheiden, of waarin zij juist gelijk optrekken. Daarom vinden **periodiek meta-analyses plaats, mede op basis van visitatierapporten**, uitgevoerd door onafhankelijke deskundigen, niet met als doel om een ranking op te stellen maar om op deze manier een landelijk dekkend beeld te geven van opleidingsprofielen.

Contact

Directie Hoger Onderwijs & Studiefinanciering

Contactpersoon

Rijnstraat 50 | Den Haag
Postbus 16375 | 2500 BJ Den Haag